

Verslag maatschappelijk beraad op 22 november 2011

*georganiseerd door de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Ermelo/
Christelijk College Groevenbeek*

Opening

Ongeveer 50 personen hebben aan de uitnodiging gehoor gegeven: leden van de vereniging, politici, vertegenwoordigers van kerken, verenigingen, instellingen en bedrijven, vertegenwoordigers van medezeggenschapsraad en ouderraad. Verder zijn alle leden van de Raad van Toezicht, alle directieleden van de school, enkele medewerkers en een tiental leerlingen aanwezig.

Leo Duifhuizen, directeur/bestuurder, heet de aanwezigen hartelijk welkom.

Hij vertelt iets over de toepassing van de bijbeltekst (Micha 6:8) die in de school te zien is: *niet anders dan recht doen, getrouwheid liefhebben en opmerkzaam wandelen met uw God.* Het gaat er om, dat we leerlingen en medewerkers tot hun recht laten komen, dat we oog hebben voor de eigenheid van elk mens. Trouw en liefde dienen gedrag en beleid in de school te kenmerken. We mogen wandelen met God, dat wil zeggen: ontspannen, samen, met een open oog en hart voor onze jongeren, met een open oor voor wat de bijbel ons te zeggen heeft, op weg naar Gods toekomst.

Toespraak door Els van Dijk

Els van Dijk is directeur van de Evangelische Hogeschool. Zij begeleidt veel jongeren en publiceert regelmatig over de leef- en denkwereld van jongeren en over pedagogische onderwerpen. Zij spreekt over de vraag wat jongeren van volwassenen verwachten en wat volwassenen voor jongeren kunnen betekenen.

Jongeren zijn soms teleurgesteld in ouderen. Wat hebben zij gedaan aan de problemen in de wereld? Wat laten zij na? Anderzijds is er bij jongeren een aarzeling om maatschappelijke verantwoordelijkheid op zich te nemen.

Volwassenen zien jongeren vaak als problematisch. Veel ouders vinden dat andere ouders het niet goed doen, maar denken onvoldoende na over hun eigen rol. Velen spreken de school aan als er iets niet goed gaat.

Veel jongeren zijn bang en moe, hebben last van stress door alles wat ze moeten. Velen hebben moeite om zich te concentreren. Ze zijn voortdurend en via allerlei media bezig met communiceren. Zij ondergaan sterke invloeden van internet en tv. Ze stellen geen vragen aan hun ouders, maar aan Google. Ze leven in een belevings- en gevoelscultuur. Sociale media zijn belangrijk voor hen, omdat zij zich daar gekend voelen. Bij jongeren leeft een groot verlangen naar erkenning, verbondenheid en intimiteit. De voortgaande individualisering leidt tot benauwende vrijblijvendheid. Jongeren hebben behoefte aan duidelijkheid en structuur. Ze moeten veel keuzes maken waar ze nog niet aan toe zijn. Ze zijn bijvoorbeeld in het voortgezet onderwijs nog niet rijp voor de keuze van een beroep. Ze weten niet wat ze zelf willen en volgen daarom anderen. Omdat iedereen het doet is een veelgehoord argument.

De jongeren leven in een informatiemaatschappij. Ze brengen gemiddeld 40 uur per week door met media (tv, telefoon, computer). Daaraan ontleen zij hun normen en waarden, niet aan school, thuis of kerk. In de moderne media overheersen de beelden. Daardoor hebben veel jongeren moeite om hoofd- en bijzaken te onderscheiden. Ze hebben moeite met lappen tekst. Zij scannen meer dan dat zij nadenken en echte kennis en inzicht verwerven. Alle informatie op internet wordt door hen voor waar gehouden. De nieuwsgierigheid raakt afgestompt. De jongerenwereld is versierd verdriet.

Welk beroep doet dit op de volwassenen? Hoe bereiken we het hart van jonge mensen? Hoe verbinden we thuis, school en kerk met elkaar?

Opvoeden is verlangen opwekken, o.a. verlangen naar een zinvol leven. Gesprekken met jongeren zijn van zeer groot belang. Op veel scholen gaat het vooral om de eindtermen en schiet het mentoraat er bij in. Docenten zouden evenzeer pedagoog en coach moeten zijn als vakleerkracht. Zij moeten het leven als christen voorleven, beschikbaar zijn om hun levenswijsheid over te dragen, de taal van de liefde spreken. Jongeren hebben behoefte aan identificatiefiguren, aan volwassenen die met kennis van zaken en met gezag spreken. Bedenk bij dat alles: opvoeden is geen emmer vullen, maar een vuur ontsteken. Laat de school een gemeenschap vormen waar de jongeren zich veilig voelen. Laat het een veilige plek, zijn waar ontmoeting en verbondenheid centraal staan.

Intermezzo

Negen leerlingen hebben met hun dramadocent een korte toneelvoorstelling voorbereid. Het begint met een tableau van lachende leerlingen. Vrijwel alle leerlingen blijken echter een probleem te hebben: dwingende ouders, een hulpbehoevende moeder, gescheiden ouders, anorexia, enzovoort. De docenten hebben nauwelijks weet van wat er allemaal speelt. De leerlingen slagen er in om dit thema op een aansprekende en indringende manier voor het voetlicht te brengen.

Toespraak door Leo Duifhuizen

De directeur/bestuurder geeft een korte schets van de situatie van Groevenbeek. De school telt ongeveer 2750 leerlingen, waarvan 40 % uit Ermelo komt 35% uit Putten, 10% uit Harderwijk en 10% uit Zeewolde. Er zijn 300 medewerkers en jaarlijks tussen de 30 en 40 stagiaires.

De *missie* van de school luidt:

Groevenbeek is een open christelijke school.

Dit ideaal houdt in dat

- de bijbel de inspiratiebron is
- iedereen zijn of haar talenten ontwikkelt
- iedereen persoonlijke aandacht, zorg en respect krijgt
- iedereen zich verantwoordelijk en rechtvaardig gedraagt.

Dat de *bijbel inspiratiebron* is, blijkt o.a. bij de dagopeningen, godsdienstlessen, vieringen, bezinningsmomenten bij vergaderingen en in de waarden en normen die in de school gelden. Dat iedereen zijn of haar *talenten kan ontwikkelen* komt tot uiting in goede leerresultaten, veel aandacht voor cultuur, sport, techniek (met keuzemogelijkheden voor de leerlingen),

bijzondere aandacht voor zwakke en voor zeer begaafde leerlingen, veel beroeps- en maatschappelijke stages, internationale uitwisseling en contacten en betrokkenheid van leerlingen bij tal van activiteiten en bij beleidsvorming (via o.a. medezeggenschapsraad, leerlingenraad en leerlingenpanels)

De *persoonlijke aandacht, zorg en respect* voor iedereen krijgt vorm in o.a. mentoraat en leerlingbegeleiding, remedial teaching, schoolmaatschappelijk werk en contacten met jeugdzorg en politie en een rouwgroep voor jongeren die een gezinslid verloren hebben. Dat iedereen zich *verantwoordelijk en rechtvaardig* gedraagt wordt bevorderd door te werken met leerpleinen en werkplanners (de leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor hun leerproces), sociale vaardigheidstrainingen, tal van buitenschoolse activiteiten (sport, toneel, goeddoelacties enz.), duidelijke schoolregels en heldere handhaving daarvan.

De school heeft een maatschappelijke opdracht om jongeren te vormen tot verantwoordelijke volwassenen en goede medeburgers. In dit kader worden o.a. de volgende activiteiten ontplooid: goede voorbereiding op de vervolgstudie, kennismaking met diverse vormen van cultuur, voorlichting over onderwerpen zoals roken, alcohol, drugs, seksualiteit, voedsel, milieu en armoede, bevorderen van mediawijsheid, verkennen van de wereld door een breed scala aan excursies en internationale uitwisseling, kennismaking met andere overtuigingen en denkbeelden, beroeps- en maatschappelijke stages, leerlingenparticipatie in overleg en beleidsvorming.

De school werkt samen met ouders, basisscholen, andere scholen voor (speciaal) onderwijs, jeugdzorg, maatschappelijk werk, politie, gemeenten (vooral Ermelo en Putten), bedrijven en instellingen, sportverenigingen en culturele instellingen en buurtbewoners. Er zijn nog weinig officiële contacten met kerken. De school zou met alle genoemde groepen en instanties nog wel intensiever willen samenwerken.

Groevenbeek wordt in de komende jaren geconfronteerd met diverse ontwikkelingen en risico's: passend onderwijs en een toenemende zorgvraag, individualisering en verharding in de samenleving, bezuinigingen door de overheid, een (licht) dalend leerlingenaantal door demografische ontwikkelingen, meer concurrentie van andere scholen, digitalisering van de leermiddelen en mogelijk (door landelijke tekorten) een gebrek aan bekwame docenten.

Gespreksgroepen

De deelnemers aan het beraad gingen na de pauze uiteen in 6 gespreksgroepen. In deze groepen werd onder leiding van de leden van de Raad van Toezicht de volgende vragen en stellingen besproken.

1. Hoe kan Groevenbeek een grotere bijdrage leveren aan de vorming van de leerlingen tot verantwoordelijke volwassenen en goede medeburgers?
2. Wat verwachten de maatschappelijke partners van de school?
Welke mogelijkheden zien zij om de maatschappelijke rol van de school te versterken?
3. Wat mag de school van de maatschappelijke partners verwachten?
Zijn er vormen van samenwerking mogelijk die we nog niet benutten?
4. Op welke risico's of ontwikkelingen moet de school een antwoord vinden?
5. Is Groevenbeek herkenbaar als een christelijke school?
Zo ja, waaraan? Zo nee, wat wordt gemist?

De besprekingen in de groepen waren zeer verschillend. In het onderstaande verslag zijn de belangrijkste opmerkingen uit alle groepen per vraag/stelling geordend.

1. ***Hoe kan Groevenbeek een grotere bijdrage leveren aan de vorming van de leerlingen tot verantwoordelijke volwassenen en goede medeburgers?***

Diverse opmerkingen:

- Kaders en doelstellingen van de school zijn helder en de school weet hier veel van waar te maken.
- De maatschappelijke stage is belangrijk, vrijwilligerswerk is het cement van de samenleving. In dit kader doet de school veel goede dingen.
- Er wordt op Groevenbeek veel gedaan aan vorming. Let op: basisvaardigheden zijn belangrijk, niet alles hoeft leuk te zijn.

Suggesties:

- Stimuleer de participatie van leerlingen in bijv. de jeugdraad (in Ermelo).
- Geef meer aandacht aan het thema duurzaamheid.
- Geef de leerlingen een bredere kijk op de wereld (niet alleen de westerse kijk).

De volgende twee vragen zijn in de meeste groepen als één vraag behandeld.

2. ***Wat verwachten de maatschappelijke partners van de school? Welke mogelijkheden zien zij om de maatschappelijke rol van de school te versterken?***
3. ***Wat mag de school van de maatschappelijke partners verwachten? Zijn er vormen van samenwerking mogelijk die we nog niet benutten?***

Diverse opmerkingen:

- De maatschappelijke stage is een mooi initiatief.
- De school dient vooral goed onderwijs te geven. Dat is het grootste belang voor alle maatschappelijke partners.
- Docenten hebben een voorbeeldrol. De school heeft een taak in het voorleven van waarden en normen. Goede regels en handhaving daarvan zijn belangrijk.
- Voorlichting en activiteiten inzake preventie (alcohol, drugs, verslavingen, sociale media) zijn belangrijk.
- Goede samenwerking met hulpverlenende instanties en het speciaal onderwijs is nodig.
- Ouders moeten hun kinderen respect bijbrengen.
- De leerlingenraad is een goede zaak. Voor de deelnemers is het een mooie leerschool in democratie.

Suggesties:

- Streef naar meer maatschappelijke stages bij kerken.
- Nodig vaker (christelijke) wetenschappers op school uit.
- Besteed meer aandacht aan mediawijsheid.
- Intensiveer netwerkcontacten met bedrijfsleven, instellingen, politiek, kerken, sportverenigingen, enz.
- Bouw samen met instellingen en middelbaar beroepsonderwijs aan een vakcollege zorgø en een care academyø
- Betrek leerlingen bij de organisatie van de Boeldag.
- Denk samen met de kerken na over zingevingsvragen van jongeren. Zorg voor afstemming over themaø die worden op school en in de kerken behandeld worden.

- Vraag politici om in de school de politieke bewustwording van jongeren te bevorderen.
- Vraag ondernemers om in lessen iets over hun bedrijf te vertellen.
- Laat jongeren vaker een bedrijf of een (zorg)instelling bezoeken.
- De school is een kenniscentrum. Benut dat feit beter door cursussen en voorlichting te geven. Gebruik het schoolgebouw ook ø avonds.
- De school kan een meer adviserende rol naar de ouders spelen, bijv. ten aanzien morele opvoeding, computergebruik en sociale media, basisvaardigheden voor rekenen en taal en met betrekking tot de kenmerken en behoeften van zorgleerlingen.

4. *Op welke risico's of ontwikkelingen moet de school een antwoord vinden*

Diverse opmerkingen:

- Groevenbeek moet een moderne school zijn, met beide benen in de maatschappij.
- Vergroting van de ouderbetrokkenheid is een belangrijk thema voor de komende jaren.
- Leerlingen moeten voorbereid worden op onbekende ontwikkelingen.
- Bekijk kritisch wat er op de school afkomt, ook door initiatieven van andere scholen, reageer verstandig en laat je niet gek maken ø Een veilige sfeer en voldoende rust zijn voor iedereen van belang.
- Leerlingen moeten zich gekend voelen. Blijf daar aan werken.
- Het is belangrijk dat docenten plezier blijven houden in hun werk.

Suggesties:

- Ontwikkel als school een heldere visie op het gebruik van ICT en sociale media. Besteed voldoende aandacht aan mediawijsheid.
- Probeer potentiële uitvallers onder de leerlingen eerder te signaleren.
- Goed mentoraat is van groot belang. Elke mentor dient aan het begin van het schooljaar contact met alle ouders te hebben en met hen afspraken te maken over o.a. informatievoorziening en contacten.
- Sommige groepen leerlingen hebben meer structuur nodig. Laat bijv. een groep die dat wil samen de pauze doorbrengen in een lokaal.
- Leerlingen moeten wel heel veel. Hou in de gaten dat de stress niet te veel wordt.
- Betrek de ouders meer bij het beroepskeuzep proces, bijv. door hen (per mail) te berichten over voorlichting die gegeven wordt en over wat zij kunnen doen.
- Reageer meer op actuele zaken in het nieuws.
- In de regio is alcohol een probleem. Besteed er voldoende aandacht aan.
- Vraag in kleine polls de mening van de ouders over beleidszaken.
- Organiseer meer thema-avonden rond maatschappelijke betrokkenheid en voorlichting.
- Doe niet meer dingen, maar doe vooral de huidige dingen goed.

5. *Is Groevenbeek herkenbaar als een christelijke school?*

Zo ja, waaraan? Zo nee, wat wordt gemist?

Diverse opmerkingen:

- In het eerste deel van de avond is duidelijk neergezet waar Groevenbeek voor staat. Blijf als school dicht bij de tekst uit Micha.
- Wordt er op Groevenbeek niet te veel aandacht besteed aan evolutie?
- Authentieke christendocenten dienen een borging te zijn voor de identiteit van de school. Herkenbare identificatiefiguren maken de school.

Wat doet de school met de suggesties en opmerkingen?

De suggesties en opmerkingen van de deelnemers aan het beraad hebben geleid tot onder meer de volgende voornemens.

1. We zullen eenmaal in de twee jaar een maatschappelijk beraad houden. Daaraan zal een thema gekoppeld worden, zoals de samenwerking tussen school en bedrijfsleven of duurzaamheid.
2. We zullen ons best doen om de contacten die via het maatschappelijk beraad gelegd zijn te onderhouden en in het algemeen het contact met de maatschappelijke partners te intensiveren.
3. Een aantal suggesties kan gerealiseerd worden via (maatschappelijke) stages. We denken o.a. aan meer bedrijfsbezoeken, deelname aan de jeugdraad (Ermelo), stages in de sfeer van kerkelijk (jeugd)werk en medewerking aan de Boeldag.
4. We zijn van plan om samen met o.a. zorginstellingen en het MBO een vakcollege voor zorg ontwikkelen. We denken daarbij aan praktisch onderwijs dat direct opleidt tot een verzorgend beroep op MBO 2 of 3 niveau.
5. We zullen meer aandacht gaan besteden aan het thema duurzaamheid. De school is inmiddels aangemeld bij het regionale project 'Veluwe Duurzaam'. In de school wordt een werkgroep gevormd die als doel krijgt de aandacht voor dit thema binnen de school en in de contacten naar buiten te vergroten.
6. We nodigen al regelmatig wetenschappers uit om iets over hun vak te vertellen. We willen dit meer gaan doen en daarbij ook aandacht besteden aan levensbeschouwelijke aspecten.
7. We zullen door middel van ouderavonden en workshops meer aandacht gaan besteden aan (opvoedings)vragen waar ouders mee zitten.
8. We zullen meer gebruik gaan maken van de mogelijkheid om via digitale enquêtes de mening van de ouders te vragen.